

PHÁT TRIỂN HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP TRONG SINH VIÊN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC CỬU LONG

Trần Văn Thận*, Nguyễn Ngọc Quý, Đặng Văn Ni

Trường Đại học Cửu Long

*Email: tsvanthan@yahoo.com.vn

DOI: <https://doi.org/10.65934/mkusj.2026.41.896>

Ngày nhận bài: 13/11/2025; Ngày phản biện: 12/12/2025; Ngày duyệt bài: 27/01/2026

TÓM TẮT

Trường Đại học đóng vai trò quan trọng trong cả 3 giai đoạn chính của khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo: hình thành ý tưởng, phát triển sản phẩm và tăng trưởng. Song song đó, trong thời gian qua, trường Đại học Cửu Long đã đào tạo ra đội ngũ tri thức và công nghệ cho xã hội và cung cấp ý tưởng sáng tạo dồi dào cho các dự án khởi nghiệp, đóng góp vào gia tăng các hoạt động sản xuất, kinh doanh, dịch vụ và hiệu quả kinh tế, xã hội cũng như năng lực, trí tuệ phát triển của các doanh nghiệp. Đồng thời trường đã chủ động xây dựng kế hoạch, mô hình sinh thái khởi nghiệp đổi mới và sáng tạo, kết nối với hệ sinh thái khởi nghiệp tỉnh Vĩnh Long thành một hệ sinh thái qui mô không gian toàn tỉnh. Bài viết này tập trung vào những đánh giá kết quả đạt được về phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp trong sinh viên Trường Đại học Cửu Long góp phần phát triển kinh tế - xã hội vùng Đồng bằng sông Cửu Long.

Từ khóa: Hệ sinh thái khởi nghiệp, đào tạo nguồn nhân lực, đổi mới sáng tạo trong sinh viên, Trường Đại học Cửu Long.

ABSTRACT

University serves as a cornerstone across three strategic phases of innovation-driven entrepreneurship: ideation, product development, and scaling. Over the past years, the university has been instrumental in supplying high-quality intellectual and technological human resources to society, while providing a prolific source of creative concepts for startup ventures. These efforts have directly enhanced production, business, and service activities, fostering socio-economic efficiency and the developmental capacity of enterprises. Furthermore, the institution has proactively established an innovation startup ecosystem model, integrated into a province-wide network in coordination with Vinh Long's provincial ecosystem. This article evaluates the progress made in ecosystem development and proposes strategic solutions to bolster entrepreneurial activities among students, thereby advancing the socio-economic growth of the Mekong Delta.

Keywords: Startup Ecosystem, Human Resource Development, Student-led Innovation, Mekong University.

1. Giới thiệu

1.1 Hệ sinh thái khởi nghiệp

Tại Việt Nam, khởi nghiệp sáng tạo là hiện thực hóa ý tưởng từ công nghệ, tạo ra sản phẩm có giá trị gia tăng cao. Mặc dù đối mặt với rủi ro và thách thức, nếu thành công, doanh nghiệp có thể phát triển nhanh chóng, tạo ra giá trị lớn. Theo cục Thông tin khoa học và công nghệ Quốc gia, hệ sinh thái khởi nghiệp được định nghĩa: “Là một tập hợp các tác nhân kinh doanh tiềm năng và hiện tại liên kết với nhau, các tổ chức kinh doanh như các công ty, các nhà đầu tư mạo hiểm, các nhà đầu tư thiên thần, các ngân hàng, các định chế trường đại học, các cơ quan thuộc khu vực nhà nước, các thực thể tài chính) và các quá trình kinh doanh như tỷ lệ thành lập doanh nghiệp, số các công ty tăng trưởng cao, mức độ “khởi nghiệp bom tấn”, số các doanh nhân khởi nghiệp liên tục (serial entrepreneur). Hệ sinh thái khởi nghiệp còn mang đặc trưng “giàu thông tin”. Trong môi trường như vậy, các cá nhân có thể truy cập các thông tin về nhu cầu hoạt động sản xuất, kinh doanh, dịch vụ và các nhu cầu khác của người mua mới, và các công nghệ mới, về khả năng vận hành hoặc giao dịch, về tính khả dụng của máy móc, về các dịch vụ marketing. Hệ sinh thái khởi nghiệp có vai trò cung cấp các cơ hội mới cho các cá nhân, tổ chức nằm trong hệ thống. Đồng thời giúp tăng trưởng cơ hội việc làm, mà còn quá trình hình thành các ngành công nghiệp mới... Tại Nghị định số 109/2022/NĐ-CP ngày 30/12/2022 quy định về hoạt động khoa học và công nghệ trong cơ sở giáo dục đại học tại Điểm a, Khoản 1, Điều 4, Chương II đã khẳng định “Hoạt động khoa học và công nghệ cùng hoạt động đào tạo là nhiệm vụ chính của cơ sở giáo dục đại học nhằm nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực trình độ cao, góp phần phát triển khoa học - công nghệ và kinh tế - xã hội của đất nước”. Gần đây, Nghị quyết 57-NQ/TW

ra ngày 22/12/2024 về “đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia đã đề cập (ở trang 1 Nghị quyết 57) “chú trọng bảo đảm nguồn nhân lực trình độ cao cho phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; có cơ chế, chính sách đặc biệt về nhân tài”.

Hình thành hệ sinh thái khởi nghiệp là một quá trình xây dựng từ ban đầu trải qua nhiều giai đoạn phát triển đổi mới có sự thay đổi về chất đảm bảo cho thành quả của khởi nghiệp phát triển. Cũng giống như chính bản thân hoạt động khởi nghiệp cũng phải trải qua nhiều giai đoạn phát triển như: Giai đoạn nhận thức, giai đoạn khám phá, giai đoạn trải nghiệm, giai đoạn khởi nghiệp, giai đoạn phát triển và giai đoạn thành công. Với vai trò quan trọng của mình trong hệ sinh thái khởi nghiệp, trường đại học xây dựng vườn ươm cảm hứng khởi nghiệp, đây là vai trò rất quan trọng từ giai đoạn chuyển giao cần thiết cho các sinh viên đến giai đoạn sản phẩm.

(Nguồn: World Economic Forum, 2013)

Từ mô hình trên cho thấy vai trò của Trường Đại học là nhân tố rất quan trọng trong quá trình thúc đẩy phát triển đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp.

1.2 Vườn ươm doanh nghiệp

Vườn ươm doanh nghiệp là tạo ra môi trường nuôi dưỡng các doanh nghiệp mới trong một thời gian nhất định, để các đối tượng vượt qua các khó khăn ban đầu có thể tồn tại và phát triển như những doanh nghiệp độc lập (Chandra, A. và Feaky, T., 2009), vườn ươm doanh nghiệp sẽ là cái nôi cho phép các doanh nghiệp học hỏi, trao đổi kinh nghiệm, là nơi cung cấp thông tin, tư vấn vấn đề liên quan giúp cho các doanh nghiệp khởi nghiệp khởi sự bền vững trong bước đầu khởi nghiệp... Các nhân tố quyết định đến sự thành công của việc ươm tạo doanh nghiệp gồm các nhân tố như:

1. Năng lực của bản thân đơn vị kinh doanh;
2. Khả năng tiếp cận các nguồn lực tài chính;
3. Các hỗ trợ tài chính của những nhà đầu tư thiên thần;
4. Năng lực của đội ngũ quản lý vườn ươm trong việc định hình môi trường ươm tạo và thành lập mối quan hệ của các doanh nghiệp tham gia vườn ươm.

2. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

2.1. Cơ sở lý luận

2.1.1 Khởi nghiệp sáng tạo (Innovative Entrepreneurship)

Khởi nghiệp sáng tạo không chỉ dừng lại ở việc thành lập doanh nghiệp mới mà là quá trình hiện thực hóa các ý tưởng dựa trên khai thác tài sản trí tuệ, công nghệ và mô hình kinh doanh mới. Khác với khởi nghiệp truyền thống, khởi nghiệp sáng tạo hướng đến việc tạo ra các sản phẩm có giá trị gia tăng cao, có khả năng tăng trưởng nhanh chóng dù phải đối mặt với rủi ro lớn. Quá trình này thường trải qua các giai đoạn từ nhận thức, khám phá đến trải nghiệm và hình thành doanh nghiệp thành công.

2.1.2. Hệ sinh thái khởi nghiệp (Entrepreneurial Ecosystem)

Hệ sinh thái khởi nghiệp là một mạng lưới các tác nhân kinh doanh (công ty, nhà đầu tư, ngân hàng), các tổ chức hỗ trợ (trường đại học, cơ quan nhà nước) và các quá trình kinh doanh liên kết chặt chẽ với nhau.

Đặc trưng: Đây là môi trường «giàu thông tin», cho phép các cá nhân tiếp cận nhu cầu thị trường, công nghệ mới và các nguồn lực vận hành.

Vai trò của Trường Đại học: Trong hệ sinh thái này, trường đại học đóng vai trò là “vườn ươm cảm hứng”, cung cấp nguồn nhân lực trình độ cao, chuyển giao công nghệ và tạo môi trường nuôi dưỡng các ý tưởng từ giai đoạn sơ khai đến khi thành sản phẩm.

2.1.3. Vườn ươm doanh nghiệp (Business Incubator)

Vườn ươm là môi trường nuôi dưỡng doanh nghiệp trong giai đoạn đầu nhằm giúp họ vượt qua khó khăn để tồn tại độc lập. Các yếu tố then chốt cho sự thành công của vườn ươm bao gồm:

- Năng lực của đơn vị kinh doanh.
- Khả năng tiếp cận nguồn lực tài chính và nhà đầu tư thiên thần.
- Năng lực quản lý và mạng lưới kết nối của đội ngũ vận hành vườn ươm.

2.2 Phương pháp nghiên cứu

2.2.1. Phương pháp thu thập dữ liệu

Dữ liệu thứ cấp: Thu thập và tổng hợp các báo cáo hoạt động khoa học, số liệu đào tạo của Trường Đại học Cửu Long giai đoạn 2020 - 2025. Đồng thời, nghiên cứu các văn bản pháp quy như Nghị quyết 57-NQ/TW, Nghị định 109/2022/NĐ-CP và các quyết định của Thủ tướng Chính phủ về hỗ trợ khởi nghiệp.

Dữ liệu sơ cấp: Thực hiện khảo sát tình hình khởi nghiệp của cựu sinh viên để xác định tỉ lệ khởi nghiệp theo chuyên môn và lĩnh vực hoạt động chính.

2.2.2. Phương pháp phân tích số liệu

- Phương pháp thống kê mô tả: Sử dụng để xử lý số liệu về số lượng đề tài nghiên cứu khoa học của sinh viên qua các năm, tỉ lệ sinh viên tốt nghiệp và kết quả xếp loại cán bộ hội.

- Phương pháp so sánh, đối chiếu: So sánh sự tăng trưởng của các dự án khởi nghiệp qua

các năm học (từ 2020 đến 2025) để thấy được hiệu quả của công tác hỗ trợ tại trường.

- Phương pháp phân tích tổng hợp: Từ các dữ liệu khảo sát về số lượng doanh nghiệp, cửa hàng do cựu sinh viên thành lập theo từng ngành (Công nghệ thông tin, Nông nghiệp, Du lịch...), nhóm tác giả phân tích vai trò của nhà trường trong việc hình thành ý tưởng và môi trường khởi nghiệp.

3. Kết quả nghiên cứu và phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp trong sinh viên Trường Đại học Cửu Long

3.1. Thực tiễn đào tạo nguồn nhân lực thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp tại Trường Đại học Cửu Long

3.1.1. Về kết quả đào tạo nguồn nhân lực

Trường Đại học Cửu Long với 25 năm (2000 - 2025) hoạt động và phát triển, Trường đào tạo theo định hướng ứng dụng với 34 ngành đào tạo thuộc 4 nhóm lãnh vực: Kỹ thuật- công nghệ; Kinh tế - Luật; Khoa học xã hội nhân văn và Khoa học sức khỏe. Cho đến nay đã có trên 35.000 sinh viên, học viên đã tốt nghiệp, đặc biệt đã có trên 100 lưu HS Lào và Campuchia đã tốt nghiệp với trình độ thạc sĩ (20) và trình độ đại học (80). Hoạt động khởi nghiệp đã được lãnh đạo Trường Đại học Cửu Long đặc biệt chú trọng quan tâm, tạo ra những giá trị để góp phần vào sự phát triển của đất nước. Nhà trường đã triển khai các chương trình như sau: Về truyền thông, Nhà trường chủ yếu sử dụng từ kênh thông tin từ trang web của Sở khoa học và công nghệ Tỉnh Vĩnh Long. Trong năm 2024 có 48 bản tin khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của Cục Thông tin khoa học và công nghệ Quốc gia. Ngoài ra, Nhà trường truyền tải thông tin về các cuộc thi khởi nghiệp; Cuộc thi ý tưởng khởi nghiệp, Chương trình Techfest quốc gia.

3.1.2. Về hoạt động hệ sinh thái khởi nghiệp

Nhà trường đã chú trọng trong đào tạo về khởi nghiệp cho sinh viên. Cụ thể trong

những năm qua Nhà trường đã thiết kế môn quản trị khởi nghiệp vào chương trình đào tạo của một số ngành đào tạo. Môn học quản trị khởi nghiệp thuộc nhóm các môn bắt buộc của khối kiến thức đại cương. Ngoài ra “Nhà trường tạo điều kiện sinh viên, giảng viên tham gia 06 khóa tập huấn đào tạo về khởi nghiệp do Sở khoa học và công nghệ Vĩnh Long tổ chức”. Hàng năm Nhà trường tổ chức 04 lớp tập huấn kỹ năng mềm cho sinh viên, cụ thể phối hợp với Công ty Cổ Golden Bleach Tourist tổ chức chương trình Vượt qua thách thức: huấn luyện kỹ năng mềm, Các lớp còn lại do phối hợp với Sacombank Vĩnh Long, Mobi Phone Vĩnh Long. Các lớp này đều thu hút quy mô 200 sinh viên tham dự. Trường Đại học Cửu Long phối hợp với Sở Khoa học và Công nghệ, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Vĩnh Long tổ chức Hội thảo “Vai trò sáng tạo với Khởi nghiệp”.

3.1.3. Hoạt động thúc đẩy nghiên cứu ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo

Trong những năm qua Nhà trường đã quan tâm và tạo điều kiện để sinh viên tham gia nghiên cứu khoa học kết quả tiêu biểu đạt được như sau: Sinh viên tham gia cuộc thi Chế tạo xe sinh thái do Honda tổ chức, kết quả lọt vào top 20 toàn quốc 3 năm liền (2018, 2019, 2020). Trong năm 2018 - 2019, có 02 sinh viên tham gia Cuộc thi Sinh viên nghiên cứu khoa học Eureka lần thứ XXI về đề tài “*Máy thu gom đánh toi phân trùn quế*”, sản phẩm này để dùng cho nông nghiệp, kết quả đạt giải Nhì. Trong năm 2019 - 2020, có 02 sinh viên tham gia Cuộc thi Sinh viên nghiên cứu khoa học Eureka lần thứ XXII, kết quả đạt giải Nhất liên quan đến kỹ thuật sáng tạo “*Thiết kế, chế tạo máy ép đĩa mo cau và khắc hoa văn cho sản phẩm*”, kết quả đạt giải Nhất và giải Video ấn tượng. Trong năm 2020 - 2021, có 2 sinh viên tham gia Cuộc thi Sinh viên nghiên cứu khoa học Eureka

lần thứ XXIII về đề tài “*Thiết kế chế tạo máy tách sợi từ thân cây chuối*”, kết quả đạt giải Khuyến khích vào vòng chung kết cuộc thi. Trong năm 2021 - 2022, có 2 sinh viên tham gia Cuộc thi Sinh viên nghiên cứu khoa học Eureka lần thứ XXIV về đề tài “*Thiết kế, chế tạo máy tách hạt sen từ gương sen*”. Kết quả đạt giải Khuyến khích vào vòng chung kết cuộc thi. Trong năm 2021, hội thi sáng tạo kỹ thuật Trần Đại Nghĩa lần thứ VIII năm 2020 - 2021 có 01 giảng viên đạt giải Ba cá nhân với đề tài “*Chế tạo dây chuyên sản xuất phân hữu cơ*” và 02 sinh viên đạt giải Khuyến khích với đề tài “*Nghiên cứu và nâng cấp xe điện 4 chỗ ngồi sử dụng điện mặt trời*” và “*Thiết kế và chế tạo máy cắt bằng tia plasma*” năm 2021 với ý tưởng “*Nắm nhà mình*”, kết quả đạt giải Nhì. Năm học 2022 - 2023, có 07 giải pháp tham dự Hội thi sáng tạo kỹ thuật Trần Đại Nghĩa lần thứ IX năm 2022 -2023, trong đó có 4 sản phẩm, mô hình đạt giải gồm: 01 giải Nhì (có 02 giải Nhì, không

có giải Nhất) với mô hình “*Thử nghiệm và ứng dụng sản xuất lươn đồng (Monopterus albus, Zuiew, 1793) giai đoạn bột lên giống bằng thức ăn công nghiệp*”; 02 giải Ba (gồm: *Nghiên cứu và phát triển Robot vệ sinh pin năng lượng mặt trời; Nghiên cứu ứng dụng bột khoai lang tím Nhật trong sản xuất bia*) và 01 giải Khuyến khích (*Chế biến rượu vang từ thịt củ ấu*). Năm học 2023 - 2024, có 09 đề tài tham gia Cuộc thi Sinh viên nghiên cứu khoa học Eureka lần thứ XXVI, trong đó đề tài “*Thiết kế, chế tạo máy cắt và tách vỏ hạt sen tươi*” của nhóm tác giả Phạm Hoài Bảo và Dương Chí Bảo - sinh viên Khoa Kỹ thuật công nghệ, Trường Đại học Cửu Long đạt giải Ba. Năm học 2024 - 2025, có 09 giải pháp tham dự Hội thi sáng tạo kỹ thuật Trần Đại Nghĩa lần thứ X, có 03 giải pháp đạt giải Khuyến khích. Hầu hết các đề tài nghiên cứu khoa học của sinh viên đều được nghiệm thu đúng tiến độ. Cụ thể:

Bảng 1. Báo cáo kết quả nghiên cứu khoa học của sinh viên 5 năm qua (2020 - 2025)

Năm học	Số lượng đề tài thực hiện	Kết quả thực hiện
2020 - 2021	28	28 đề tài đạt Xuất sắc
2021 - 2022	30	28 đề tài đạt Xuất sắc
2022-2023	35	12 đề tài đạt Xuất sắc
2023 - 2024	38	05 đề tài đạt Xuất sắc
2024 - 2025	41	08 đề tài đạt Xuất sắc và 20 đề tài đang trong quá trình thực hiện

(Nguồn: Phòng Quản lý Khoa học, Trường Đại học Cửu Long)

Qua số liệu trên cho thấy số lượng các đề tài tăng mạnh qua các năm đồng thời tỷ lệ sinh viên tốt nghiệp hàng năm 94%. Cán bộ hội trong phong trào sinh viên tốt nghiệp loại Khá trên 80%. Điều này cho thấy hoạt động khởi nghiệp không những giúp sinh viên có cơ hội trải nghiệm thực tế mà còn góp phần nâng cao chất lượng đào tạo. Về

hoạt động hỗ trợ đưa kết quả các công trình nghiên cứu khoa học, các cuộc thi tuổi trẻ sáng tạo, nghiên cứu khoa học, ý tưởng và dự án khởi nghiệp ứng dụng vào thực tiễn, thương mại hóa sản phẩm

Trong một khảo sát gần đây về tình hình khởi nghiệp của sinh viên Trường Đại học Cửu Long, kết quả sơ bộ như sau:

Bảng 2. Kết quả khảo sát sinh viên khởi nghiệp trong thời gian qua

Ngành	Công ty	Cửa hàng (trung tâm)	Cựu sinh viên khởi nghiệp theo ngành chuyên môn
Công nghệ thông tin	5	1	6
Du lịch	7		7
Nông nghiệp	4	8	8
Thương mại dịch vụ Du lịch và Lữ hành	16	10	16
Cơ khí - Xây dựng	18	6	23
Giáo dục	1	1	-
Tổng	51	26	60

(Nguồn: Trung tâm Hỗ trợ sinh viên và Quan hệ doanh nghiệp, Trường Đại học Cửu Long)

Tổng số cựu sinh viên xúc tiến khởi nghiệp và khởi nghiệp thành công là 77, trong đó các doanh nghiệp khởi nghiệp chủ yếu tập trung vào các lĩnh vực: công nghệ thông tin, nông nghiệp, cơ khí xây dựng, thương mại dịch vụ Du lịch và Lữ hành và du lịch. Qua khảo sát cho thấy 78% cựu sinh viên đã khởi nghiệp theo đúng lĩnh vực chuyên môn theo học. Điều này chứng tỏ vai trò của Nhà trường trong quá trình đào tạo, hình thành ý tưởng và tạo môi trường khởi nghiệp cho sinh viên. Sinh viên khoa Nông nghiệp “Nấm vui, nấm khỏe”... nghiên cứu giai đoạn đầu dự án đạt được kết quả bước đầu. Nhà trường đã đầu tư gần 100 triệu đồng cho nhóm sinh viên này tiếp tục nghiên cứu. Xây dựng mô hình doanh nghiệp trong trường đại học trong thời gian qua: Năm 2017, Nhà trường đã thành lập Công ty Nông trang Island hạch toán độc lập ứng dụng công nghệ cao trong sản xuất sản phẩm nông nghiệp và thủy sản, đồng thời là có nhiều đề tài nghiên cứu khoa học của sinh viên và giảng viên đạt giải trong các kỳ thi như số liệu báo cáo ở phần trên. Năm 2018, Nhà trường thành lập Nhà máy Điện Năng lượng mặt trời với công suất cho nhà trường hơn 1.2 tỉ đồng. Đây cũng là nơi thực tập của sinh viên ngành kỹ thuật công nghệ điện, năm 2019 được tổ

chức kỹ lục Việt Nam ghi nhận là nhà máy điện mặt trời lớn nhất trong các trường Đại học Việt Nam. Năm 2021, Nhà trường xây dựng Nhà máy nước đóng chai Cửu Long, phục vụ nước uống cho nội bộ và tiêu thụ thị trường địa phương. Ngoài ra, Khoa Nông nghiệp - Thủy sản của Nhà trường kết hợp với các doanh nghiệp để trồng thử nghiệm các giống khoai lang Hàn Quốc vào năm 2017; sản xuất lá tía tô vào năm 2019. Kết hợp với chủ doanh nghiệp trong nước sản xuất dưa lưới phục vụ sinh viên thực tập, nghiên cứu khoa học; trang trại nuôi lươn thương phẩm để phục vụ sinh viên thực tập, sản xuất thương mại; ươm cây giống và trồng sản xuất phong lan. Năm 2023, tại Hội nghị sơ kết 5 năm thực hiện mối quan hệ hợp tác giữa nhà trường với các tổ chức và doanh nghiệp giai đoạn 2019-2023, Trường Đại học Cửu Long đã ký kết bản ghi nhớ hợp tác với 7 cơ quan, doanh nghiệp trong đào tạo, phát triển nguồn nhân lực; hỗ trợ sinh viên thực tập, thực tế, nghiên cứu khoa học và phát triển các dự án khởi nghiệp. Những mô hình doanh nghiệp và các trang trại sản xuất trên góp phần xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp và cũng là vườn ươm cho các ý tưởng sáng tạo và đổi mới.

3.2. Về thúc đẩy phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp trong thời gian qua góp phần thực hiện phát triển kinh tế - xã hội vùng Đồng bằng sông Cửu Long

3.2.1. Tiếp tục thực hiện chương trình hành động thúc đẩy phát triển hệ sinh thái của Trường Đại học Cửu Long trong thời gian qua.

Đẩy mạnh công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức về khởi nghiệp, tổ chức đào tạo kỹ năng cần thiết, hỗ trợ sinh viên phát triển ý tưởng kinh doanh, tăng cường kết nối với doanh nghiệp, xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp trong trường học.

3.2.2. Công tác tổ chức và truyền thông

Về công tác tổ chức, nhà trường luôn quan tâm chỉ đạo, hướng dẫn để các đơn vị phối hợp thực hiện. Hiện nay ở các Khoa đã thành lập các câu lạc bộ chuyên ngành trong đó có đưa hoạt động khởi nghiệp là một trong những nội dung cốt lõi trong hoạt động của câu lạc bộ với giao lưu các ý tưởng từ công nghệ, sản phẩm để thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp.

3.2.3. Đã hoàn thiện công tác tổ chức và xây dựng cơ chế chính sách

Trường Đại học Cửu Long đã hoàn thiện xây dựng cơ chế hoạt động của hệ sinh thái khởi nghiệp, các cơ chế, chính sách hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp; cơ chế, chính sách hỗ trợ giảng viên, người làm công tác hướng nghiệp hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp; xây dựng quy trình thẩm định, xét duyệt, triển khai và cơ chế đầu tư, theo dõi, quản lý, giám sát các dự án, mô hình kinh doanh được hình thành từ ý tưởng của sinh viên.

3.2.4. Mở rộng công tác truyền thông về khởi nghiệp

Hàng năm Trường tổ chức sự kiện ngày hội khởi nghiệp sinh viên trong toàn trường khen thưởng, tôn vinh các tập thể, các nhân có đóng góp tích cực cho hoạt động khởi nghiệp của trường, dự án khởi nghiệp của sinh viên với các nhà đầu tư, các doanh

nh nghiệp trong và thông tin, học liệu từ công thông tin khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia và của tỉnh Vĩnh Long; Xây dựng các video clip về ý tưởng, dự án và mô hình khởi nghiệp của sinh viên và giảng viên.

3.2.5. Tăng cường đào tạo khởi nghiệp

Theo khảo sát thực địa của nhóm gồm 100 sinh viên về các yếu tố quan trọng để bắt đầu dự án khởi nghiệp thì 24% cho rằng đào tạo và cố vấn về khởi nghiệp là yếu tố quan trọng nhất; Nhà trường có lộ trình thiết kế môn quản trị khởi nghiệp vào chương trình đào tạo của tất cả các ngành đào tạo.

Nhà trường lựa chọn và xây dựng đội ngũ giảng viên làm công tác cố vấn và tư vấn, hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp trong Nhà trường. Tổ chức các khóa đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao trình độ đối với đội ngũ cán bộ này; khuyến khích các cá nhân có kiến thức, kinh nghiệm về khởi nghiệp tình nguyện tham gia công tác tư vấn, hỗ trợ sinh viên tại trường.

3.2.6. Tạo môi trường hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp

Nhà trường thúc đẩy hoạt động nghiên cứu khoa học nhằm phát triển ý tưởng khởi nghiệp cho sinh viên, đặc biệt ngoài các cuộc thi do các hiệp hội tổ chức, nhà trường sẽ tổ chức cuộc thi “Ý tưởng khởi nghiệp” dành cho sinh viên của trường.

Nhà trường chú trọng tài trợ nguồn kinh phí khi sinh viên nghiên cứu khoa học nhằm nuôi dưỡng các ý tưởng khởi nghiệp của sinh viên.

Nhà trường đã có kế hoạch dành riêng cơ sở vật chất, phòng thí nghiệm và không gian chung cho sinh hoạt các câu lạc bộ, hỗ trợ kinh phí cho các hoạt động khởi nghiệp, các câu lạc bộ khởi nghiệp, Trung tâm HTSV&QHDN.

3.2.7. Tiếp tục mở rộng mô hình kinh doanh khởi nghiệp cho sinh viên trường và tăng cường hoạt động hỗ trợ liên kết và hợp tác về hoạt động khởi nghiệp

Mục tiêu của hợp tác thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp, mở rộng tìm kiếm những ý tưởng kinh doanh mới, ý tưởng kinh doanh sáng tạo của các cá nhân, nhóm cá nhân, tổ chức trong phạm vi trường học và trên địa bàn tỉnh. Từ đó có những giải pháp hỗ trợ và tạo điều kiện thuận lợi để hiện thực hóa các ý tưởng kinh doanh.

4. Kết luận và đề xuất giải pháp phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp trong thời gian tới

4.1. Kết luận

Trong thời gian qua, Trường Đại học Cửu Long rất quan tâm, hướng dẫn cho sinh viên về phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo ngay từ khi còn là sinh viên năm thứ nhất, các năm tiếp theo và cho đến khi ra trường. Từ đó, các em đã nâng cao nhận thức và làm quen với các quy trình khởi nghiệp cho đến giai đoạn sản phẩm, đặc biệt có một số em sau khi tốt nghiệp ra trường đã phát huy tốt từ môi trường học tập đến thực hành, đã chủ động thành lập các doanh nghiệp, bước đầu làm ăn hiệu quả, giải quyết công ăn việc làm cho người lao động ở các địa phương vùng Đồng bằng Sông Cửu Long.

Từ thực tiễn xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp tại Trường Đại học Cửu Long có đề xuất 4 vấn đề như sau:

- *Thứ nhất*, Thực tế tại tỉnh Vĩnh Long (mới) có 6 trường đại học đang hoạt động. Mỗi trường đều có thể mạnh riêng. Nên phân bổ các dự án khởi nghiệp dựa trên các thế mạnh của mỗi trường.

- *Thứ hai*, Cần quan tâm hỗ trợ đến tài chính cho các vườn ươm khởi nghiệp trong một thời gian nhất định, vì chức năng cơ bản của một vườn ươm khởi tạo doanh nghiệp thường gồm hai vấn đề chính là: i) quản lý về sở hữu trí tuệ - chuyển giao công nghệ, ươm tạo; ii) huấn luyện tăng tốc khởi nghiệp; Cơ chế sử dụng nguồn kinh phí thực hiện các chương trình. Vườn ươm hoạt động trên cơ

sở hạch toán thu - chi với sự hỗ trợ ban đầu của Nhà nước hoặc các tổ chức tài trợ.

Thứ ba, Xây dựng cơ sở vật chất, kết cấu hạ tầng, tìm kiếm đối tác, các đơn vị tham gia và vận hành vườn ươm cần có sự đồng bộ, tránh tình trạng kéo dài, khiến vườn ươm chậm được đưa vào hoạt động và làm giảm hiệu quả của các dự án tài trợ.

Thứ tư, Phối hợp với các chuyên gia, bao gồm các chuyên gia là các nhà khoa học của các trường Đại học và các nhà khoa học khác công tác ở các Sở, Ban, Ngành của tỉnh cùng với các hoạt động dịch vụ chuyên nghiệp nhằm phục vụ công tác ươm tạo.

Thứ năm, Xây dựng và ban hành các chính sách ưu đãi, cũng như chú trọng công tác đào tạo về chuyên môn nghiệp vụ cho các cán bộ quản lý và vận hành vườn ươm.

4.2. Các giải pháp phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp trong thời gian tới

Một là, tăng cường công tác truyền thông về khởi nghiệp nhằm nâng cao nhận thức cho sinh viên Trường Đại học Cửu Long về xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo ngay từ khi sinh viên còn ngồi trên ghế nhà trường.

Hai là, quan tâm đào tạo về khởi nghiệp cho sinh viên, như thiết kế môn quản trị khởi nghiệp vào chương trình đào tạo. Đồng thời, tạo điều kiện cho sinh viên tham dự các lớp tập huấn kỹ năng về khởi nghiệp ở tỉnh, thành. Mặt khác, Trường phối hợp với Sở Khoa học và Công nghệ, Liên hiệp các Hội Khoa học - Kỹ thuật tỉnh Vĩnh Long tổ chức Hội nghị, Hội thảo về khởi nghiệp.

Ba là, đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu khoa học trong sinh viên nhằm phát triển ý tưởng khởi nghiệp cho sinh viên, nhất là thông qua các cuộc thi do tỉnh, thành phố tổ chức hàng năm. Trường quan tâm, hỗ trợ nguồn kinh phí để sinh viên tham gia nghiên cứu khoa học nhằm nuôi dưỡng các ý tưởng khởi nghiệp của sinh viên.

Bốn là, đầu tư cơ sở vật chất, phòng thực hành, phòng thí nghiệm và không gian chung cho sinh hoạt câu lạc bộ để trao đổi học thuật và ứng dụng sản phẩm thử nghiệm để làm nền tảng ý tưởng cho sinh viên tích cực tham gia khởi nghiệp, tùy theo sự đam mê của từng lĩnh vực sản xuất, kinh doanh, dịch vụ,...

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Chính trị. (2024). Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo & Bộ Khoa học và Công nghệ. (2023). Tài liệu Hội thảo kết nối công nghệ và mô hình khởi nghiệp đổi mới sáng tạo.
- Chính phủ. (2022). Nghị định số 109/2022/NĐ-CP ngày 30/12/2022 quy định về hoạt động khoa học và công nghệ trong cơ sở giáo dục đại học.
- Cục Thông tin Khoa học và Công nghệ Quốc gia (GIA). (n.d.). Khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo.
- Hội đồng nhân dân tỉnh Vĩnh Long. (2020). Nghị quyết số 05/2020/NQ-HĐND ngày

16/3/2020 về thực hiện Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025” trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long.

- Kisstartup. (n.d.). Vai trò của trường đại học trong hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo. Truy cập từ <https://www.kisstartup.com/vi/vai-tro-cua-truong-dai-hoc-trong-he-sinh-thai-khoi-nghiep-sang-tao>.
- Thủ tướng Chính phủ. (2016). Quyết định số 844/QĐ-TTg ngày 18/5/2016 về việc phê duyệt Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025”.
- Thủ tướng Chính phủ. (2017). Quyết định số 1665/QĐ-TTg ngày 30/10/2017 về việc phê duyệt Đề án “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025”.
- Trường Đại học Cửu Long, Phòng Quản lý Đào tạo. (2025). Báo cáo số liệu đào tạo đến năm học 2024 - 2025.
- Trường Đại học Cửu Long, Phòng Quản lý Khoa học. (2025). Báo cáo hoạt động khoa học và số liệu nghiên cứu giai đoạn 2021 - 2025.
- VnEconomy. (2023). Khởi nghiệp ngay trong môi trường đại học: Tại sao không? Truy cập từ <https://vneconomy.vn/techconnect/khoi-nghiep-ngay-trong-moi-truong-dai-hoc-tai-sao-khong.htm>.

